

Ballangée, Johannes Nicolaas Dirigerend-paardenarts; pionier in de veterinaire oftalmologie
(1850 te Utrecht – 17 oktober 1937 te Baarn)

Opleiding/Loopbaan

Na op 20 juni 1874 in zijn geboorteplaats tot veearts bevorderd te zijn, trad hij op 6 oktober van datzelfde jaar in militaire dienst als paardenarts der 3^e klasse met de rang van 2de luitenant. Zijn rangverhogingen volgden sneller dan normaal; na 12 dienstjaren was hij al kapitein. Hij was achtereenvolgens gestationneerd in de garnizoensplaatsen Roermond, Amsterdam, Deventer, Amersfoort en 's-Gravenhage. Inmiddels tot majoor bevorderd, was zijn laatste functie die van dirigerend paardenarts in de rang van luitenant-kolonel, verbonden aan het Bureau van de Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmacht. In 1913 verkreeg hij op verzoek eervol ontslag uit de militaire dienst, waarbij hem de rang van kolonel werd verleend. Het was voor het eerst dat deze rang aan een paardenarts werd toegekend.

Verdiensten

Ballangée was in Nederland een der eersten die zich, met name in zijn Amersfoortse tijd, op de oogheelkunde van het paard toelegde. Met behulp van de skiaskopie (schaduwproef) deed hij refractiebepalingen. Fundamenteel is zijn uiteenzetting over de relatie tussen de plaatsing der ogen en de spleetvormige pupil. Hij achtte een verband aanwezig tussen myopie en schrikachtigheid van paarden. In de discussie over het al of niet erfelijk zijn van maanblindheid neigde hij ertoe deze te ontkennen.

Hij legde de resultaten van zijn onderzoekingen vast in Nederlandse, Duitse en Franse tijdschriften, maar het totale aantal van zijn oftalmologische publikaties is niet talrijk (14).

Eerbewijzen

Hij was Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Hij werd gehuldigd bij zijn 50- en 60-jarig jubileum als dierenarts en de ledenvergadering van de Maatschaapij voor Diergeneeskunde had besloten hem het erelidmaatschap aan te bieden bij gelegenheid van haar 75-jarig bestaan. Hieraan kon echter geen uitvoering worden gegeven, omdat Ballangée een week voor de dag van de jubileumviering overleed.

Publicaties

Lijsten in de twee onderstaande publicaties.

Biografie

A. Klarenbeek en H. Veenendaal. De oogheekundige studies van kolonel Ballangée.

Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 61, 1079-1080, 1934.

J.M. Knipscheer. In memoriam kolonel Ballangée. Ibid., 64, 1267-1269, 1937.

(A. Mathijssen)